

Ручка для президента

Станіслав ФЕДОРЧУК

Світ сучасних цифрових технологій, про який говорили футурологи і фантасти XX століття, став повсякденним і доступним практично кожному користувачеві. Ера ручок і письмового приладдя з погляду уніфікації електронного документообігу мала підійти до свого логічного завершення. Однак прогнози скептиків не виправдалися, позаяк ручки не тільки залишилися обов'язковим інструментом для мільярдів користувачів, а й стали знаками та атрибутами влади, якими користуються сильні світу цього. Корона та скіпетр як символи королівської влади перетворилися на предмети музейного мистецтва, тоді як персональне

письмове приладдя президентів і правителів різних країн – на предмет естетичного та символічного владарювання.

Історія першої відомої ручки родом із Давнього Єгипту, для якого були характерні не лише прогресивні технології, а й достатньо уважне ставлення до особи володаря і предметів, що його оточували. У гробниці Тутанхамона знайдено найдавнішу мідну ручку зі вставленим у неї свинцевим пращуром пера і тростинкою, у яку заливали чорнило. На підставі цієї знахідки можна стверджувати, що одні із найзагадковіших правителів – фараони – не поспішали передавати технологію письма пером, вважаючи її своїм виключним правом.

На початку XX століття відбувся черговий переворот у світі письмового приладдя, пера змінили ручки з пером. Одним із найбільш традиційних і впізнаваних письмових інструментів стали самописні ручки фірми «Montblanc», які з 1912 року розпочали підкорення світу своїми дизайнерськими рішеннями. Ручка перестала бути виключно предметом для письма, набувши естетичної і статусної цінності. 1924 року саме цій компанії вдалося створити ручку Meisterstück, яку нинішній глава «Montblanc» Лутц Бетге називає «Power Pen» – «Перо Влади». І для такого твердження є всі підстави. В історії XX століття складно знайти президента, який не користувався б цим інструментом під час вирішення долі не тільки власної країни, а й цілих континентів. У 1963 році Джон Кеннеді запропонував канцлерові Німеччини Конраду Аденауеру скористатися своєю ручкою для підписання договору про дружбу та співробітництво. Це був доволі показовий жест, адже американський президент запропонував для підписання договору власний Meisterstück («Шедєвр») – як предмет своєї персональної влади.

Чорний ролер Meisterstück у корпусі з коштовної смоли і з платиновим сталевим кліпом, що належав Джононі

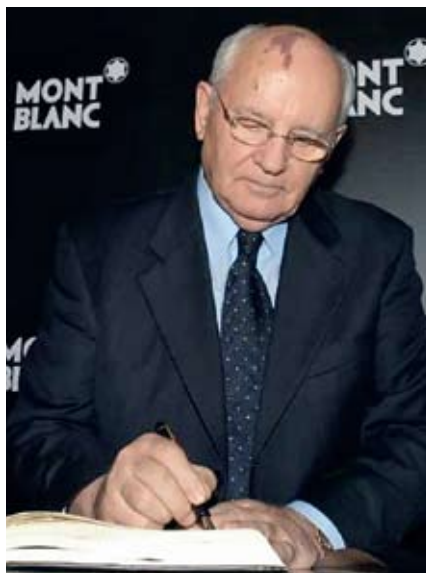
Кеннеді, було помічено й під час підписання договору з СРСР про припинення випробувань ядерної зброї в атмосфері – однієї з центральних подій холодної війни, що могла призвести не лише до глобального протистояння, а й до зникнення людства.

Перший та останній президент СРСР Михайло Горбачов користувався письмовим інструментом Meisterstück, що, поза сумнівом, було спричинено не лише впливом спілкування з іноземними президентами, а й бажанням підкреслити власну індивідуальність.

Наступним брендом, що завоював серця поціновувачів мистецтва та людей влади, стало письмове приладдя фірми «Montegrappa», яким володіють принц Чарльз Уелльський, Фідель Кастро, Сільвіо Берлусконі та Білл Клінтон.

Одним із найвідоміших письмових інструментів президентів Російської Федерації є ручка «Montegrappa» з лімітованої колекції Dragon, що її Борис Єльцин як символ наступності влади подарував майбутньому президентові РФ Володимиру Путіну. Для Путіна ця ручка є досить дорогою – він навіть передав її своєму правонаступнику Дмитрові Медведеву. З цією ручкою пов'язана також історія, що обійшла засоби масової інформації. У червні 2009 року, після підписання договору про відновлення поставок сировини на Пікальовський глиноземний завод, від якого залежала доля тисяч робітників і самого мономіста Пікальове, впливовий олігарх Олег Дерипаска забув повернути ручку прем'єр-міністрові РФ Володимиру Путіну, і той нагадав: «Ручку поверніть!». Ця фраза стала крилатою. Дерипаска був змушений під прицілом об'єктивів телекамер повернути «Montegrappa» Путіну. Французька газета «Le Monde» в статті «Stylo de Routine» («Ручка Путіна») ще 2008 року писала про ручку президента РФ як про ознаку його влади, переданої йому попередником Борисом Єльциним.

Третій президент України Віктор Ющенко відомий своїм ставленням до письмового приладдя обох брендів. Це ручки з лімітованих колекцій, присвячених Францу Кафці та Мігелю Сервантесу. Відомо також, що Ющенко вручив нинішньому президентові Франції Ніколя Саркозі як подару-

Ручка для першої особи – це не лише предмет естетичної насолоди, а й елемент статусу, що має демонструвати її значущість

ноку ручку з пером компанії Montegrappa з колекції Portrait Pen Україна. На корпусі ручки вигравіровано карту України, на ковпачку ручки – слово «Україна», а на самому її кінчику – малий Герб. Ручку було виготовлено з рожевого золота всього у двох екземплярах.

У свою чергу, президент Ніколя Саркозі, так само як і більшість французьких представників влади, є шанувальником ручок та аксесуарів французького бренду S. T. Dupont.

Екс-прем'єр-міністр Юлія Тимошенко є володаркою ексклюзивного приладдя для письма, що його 2009 року їй особисто подарував Папа Римський Бенедикт XVI. Йдеться про ручку лімітованого випуску компанії Stipula, яку було випущено до 500-річчя Собору Святого Петра в Римі й присвячено Жану Лоренцу Берніні, скульптору та архітектору, авторові базилики храму Святого Петра. У дизайнерському рішенні знайшлося місце не лише для елементів балдахіна з базилики, а й для доволі оригінального і важко оброблюваного матеріалу – бронзи, якої не використовують сучасні майстри, що віддають перевагу золоту, сріблу, акрилу або целулоїду.

Ручка компанії Stipula увійшла в політичну історію Європи 2009 року завдяки польському президенту Лехові Качинському, який продав її з аукціону. Персональна ручка президента зламалася під час підписання Лісабонського договору, якому Лех Качинський активно протистояв. Практично 18 місяців президент Польщі відкладав підписання цього

документа і лише під тиском опозиції був змушений здатися й поставити свій підпис. Під час аукціону новим господарем ручки Stipula став депутат польського сейму Януш Палікот, прихильник підписання Лісабонського договору, який назвав її символом перемоги над Лехом Качинським і знаком неспроможності чинного президента.

Влада міняє свої обличчя, монархів змінюють президенти, а символи влади залишаються предметами уваги для поціновувачів мистецтва й стилю, набувають власної історії і цінності. Ручка для першої особи – це не лише предмет естетичної насолоди, а й елемент статусу, що має демонструвати її значущість.